

Minister Edukacji

Barbara Nowacka

DKOPP-WOKO.055.1.2024.AK
Warszawa, 10 stycznia 2024 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Odpowiedź na oświadczenie nr BPS/043-04-28/23

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie senator Anny Górskiej, złożone wspólnie z innymi senatorami podczas 4. posiedzenia Senatu RP w dniu 22 grudnia 2023 r.

Szanowni Państwo Senatorowie,

odpowiadając na podniesione w oświadczeniu kwestie dotyczące kierunku reform w polskim systemie edukacji w celu naprawienia sytuacji szkół oraz upodmiotowienia w tym systemie wspólnot szkolnych, a także każdej osoby uczącej się, pozwalam sobie przedstawić następujące stanowisko.

Edukacja jest i pozostanie jednym z najważniejszych zadań i obowiązków publicznych. W konsekwencji, priorytetem towarzyszącym przyszłym inicjatywom normatywnym musi stać się pogłębienie bezpieczeństwa, trwałości i nienaruszalności procesu kształcenia, w tym uwzględnienie i podkreślenie autonomicznego statusu i praw szeroko rozumianej społeczności szkolnej oraz członków społeczności lokalnych. Tylko bowiem wyposażenie tych uczestników życia społecznego w realne uprawnienia oraz umożliwienie podejmowania im samodzielnych decyzji w kwestiach dotyczących ich samych - urzeczywistnia powstanie i trwanie demokratycznego państwa prawnego. Granice norm i reguł w tych kwestiach nie mogą być rozproszone lub relatywne. Z tych też względów sposób wykonywania zadań przez organy publiczne (centralne i zdecentralizowane) muszą i będą nie tylko odzwierciedlać kierunkowe cele, ale równocześnie zapewniać w równym stopniu konkretne, przejrzyste sposoby szczegółowego ich wykonywania, odwołując się zawsze do wiedzy, doświadczeń oraz zobiektywizowanych wyników badań i ocen.

Pozostaje obecnie poza jakimkolwiek sporem, że warunkiem uzyskania trwałych, jakościowo niepodważalnych inicjatyw normatywnych, jest udział w procesie ich tworzenia środowisk

i partnerów, uczestniczących bezpośrednio w uczeniu, w zarządzaniu szkołą lub tych aktywnie tworzących zewnętrzne środowisko oświatowe wokół szkoły. Jako dobitny dowód potwierdzający słuszność powyższego założenia postrzegam także katalog wartości oraz zarysowanych na ich tle celów, który został wskazany w stanowisku Pomorskiej Rady

Oświatowej 4 grudnia 2023 r. W ocenie resortu, nie ma możliwości zakwestionowania ani jednego z obszarów i kierunków działania wymienionych w powyższym stanowisku. Przedstawione wartości powinny stanowić punkt odniesienia dla wypracowywania nowych lub doprecyzowywania obowiązujących prawnych ram systemowych oraz rozwiązań szczegółowych. W rzeczywistości demokratycznego państwa prawnego wyzwanie takie słuszenie wymaga odrzucenia wszelkich doraźnych, pośpiesznych decyzji. Na tle sformułowanych propozycji liczę w konsekwencji, że Pomorska Rada Oświatowa wzmocni grupę partnerów społecznych, które wspierają władze ustawodawcze i wykonawcze w kształtowaniu propozycji i rozwiązań optymalnych, korzystnych dla uczniów, rodziców oraz lokalnej społeczności.

Nie podważając powyższych reguł, które powinny towarzyszyć wszelkim działaniom modernizacyjnym w edukacji muszę podkreślić, że uważam za trudne lub wręcz niemożliwe, aby znaczące, realne zmiany w szkole mogłyby się dokonać bez udziału nauczycieli; bez ich zaangażowania i wiary oraz nadziei w misję, w której uczestniczą. Z wielu możliwych i przyszłych działań w tym zakresie odwołałam się w pierwszym rządzie się to tych najtrudniejszych - do tych elementów, które tę misję wiążą ściśle z istnieniem formalnych, kluczowych więzi pracowniczych oraz codziennej sytuacji nauczyciela. Zaniechanie w obszarze powszechnych gwarancji płacowych należą bowiem do tych decyzji, które najtrudniej następnie równoważyć, mając zawsze perspektywę roczną (perspektywę budżetu państwa i budżetów lokalnych).

Dlatego też **autorytet i prestiż zawodu nauczyciela** na tym etapie zostanie wzmocniony już teraz w oparciu o propozycję rządową, ministerialną, a z woli Parlamentu RP będzie przewidywał podwyższenie wysokości średnich kwot wynagrodzeń, gwarantowanych przez Państwo dla nauczycieli mianowanych i dyplomowanych o 30%, natomiast nauczycieli początkujących o 33% (nie mniej nie mniej niż 1500 zł brutto podwyżki dla nauczyciela).¹ Na tle wskazanej powyżej wypowiedzi prawodawcy w sferze średnich płac nauczycielskich oraz propozycji dotyczącej **zagwarantowania „pełnej odpowiedzialności samorządów za edukację”** - warto przypomnieć, że wynagrodzenia nauczycielskie, ustalone na podstawie przepisów ustawy Karta Nauczyciela mają charakter kwot minimalnych, gwarantowanych. Ich ostateczna wysokość jest natomiast ustalana w drodze uchwały samorządowej.²

¹ W projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 zaplanowano kwotę bazową dla nauczycieli w wysokości 5 176,02 zł oznaczającą wzrost o 30% w stosunku do kwoty bazowej obowiązującej od 1 stycznia 2023 r. Natomiast zarówno do projektu tzw. ustawy okobudżetowej, zawetowanej przez Prezydenta RP 27 grudnia 2023 r. jak i do nowego rządowego projektu tej ustawy, który wpłynął do Sejmu 29 grudnia 2023 r., został dodany przepis podwyższający dodatkowo wynagrodzenie średnie nauczycieli początkujących. Oznacza to, że od 1 stycznia 2024 r. w przypadku nauczycieli dyplomowanych gwarantowane wynagrodzenie średnie (minimalne), określone zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela wzrośnie o 2 197,83 zł i będzie wynosiło 9 523,88 zł brutto. W przypadku nauczycieli mianowanych wynagrodzenie średnie wzrośnie o 1 720,04 zł i wyniesie 7 453,47 zł brutto. Wynagrodzenie nauczycieli początkujących wzrośnie o 33%, co oznacza wzrost wynagrodzenia średniego o 1 576,72 zł.

Po podwyżce średnie wynagrodzenie w tej grupie awansu zawodowego wyniesie 6 354,58 zł brutto.

² Art. 30 ust. 6 ustawy Karta Nauczyciela - **Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa dla nauczycieli, w drodze regulaminu:**

1) wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, z zastrzeżeniem art. 33-34a,
2) szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, z zastrzeżeniem art. 35 ust. 3,
3) wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w ustawie lub w odrębnych przepisach

- w taki sposób, aby średnie wynagrodzenia nauczycieli, składające się ze składników, o których mowa w ust. 1, odpowiadały na obszarze działania danej jednostki samorządu terytorialnego co najmniej średnim wynagrodzeniom nauczycieli, o których mowa w ust. 3.

Właściwa tu uchwała JST umożliwia nie tylko kontrolę nad procesem stanowiącym płac w wysokości co najmniej gwarantowanych przez prawodawcę, ale przede wszystkim zaadresowania środków podwyżkowych dla nauczycieli m.in. najbardziej zasługujących na dostrzeżenie (poprzez prawo do ustalania wysokości dodatków oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, w tym np. dodatku motywacyjnego). Tak znacznego wysiłku Państwa w sferze wynagrodzeń nauczycielskich nie można pozostawić zawsze niedoskonałym i ułomnym automatyzmom prawnym; wyodrębnienie środków finansowych w takich wymiarze wymagało wysiłku całego społeczeństwa, zatem jego przedstawiciele mają prawo wspierać organy prowadzące w procesie doskonalącym właściwą dystrybucję publicznych środków płacowych. Dlatego też uważam, że pierwszym krokiem we wzmacnianiu lokalnego, samorządowego i społecznego wymiaru regulacji płac mogłoby być włączenie się szeroko rozumianych środowisk oświatowych w te procesy.

Przedstawiając powyższe pragnę podkreślić, że wypowiedź Pomorskiej Rady Oświatowej, jak i zaangażowanie Państwa Senatorów w jej promowanie – dostrzegam w pierwszym rzędzie jako budowę przyszłej koalicji wokół celów, zasad i zadań towarzyszących sferze edukacji, zorientowanej na zrównoważone, oparte na wiedzy stałe wzmacnianie jakości i skuteczności procesu uczenia i wychowania. Zakładając powyższe mam nadzieję na merytoryczne współdziałanie w tym obszarze.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Raport z weryfikacji podpisu

INFORMACJE O DOKUMENCIE:	
Nazwa pliku	Odpowiedź na oświadczenie nr BPS_043-04-28_23.docx.xades
Data weryfikacji podpisów	2024-01-12 10:16:31

SZCZEGÓŁY WERYFIKACJI:

Podpis: Pozytywny	
Rodzaj certyfikatu	Kwalifikowany
Format podpisu	XAdES-BES
Data złożenia podpisu	2024-01-10 12:46:09
Podpis zawiera znacznik czasu	Brak
Certyfikat podpisującego / składającego pieczęć	Nazwa powszechna: Katarzyna Anna Lubnauer Kraj: PL
Numer seryjny certyfikatu	217926460104283483
Wystawca certyfikatu	Nazwa powszechna: CenCert QTSP CA Nazwa organizacji: Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o. Kraj: PL Identyfikator organizacji: VATPL-5261029614
Lista CRL wykorzystana do weryfikacji certyfikatu	-
Odpowiedź OCSP wykorzystana do weryfikacji certyfikatu	Status: GOOD CN=CenCert QTSP OCSP SHA-2 organizationIdentifier=VATPL-5261029614 O=Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o. C=PL - 12 Jan 2024 09:16:08 GMT
Podpis zweryfikowano na dzień	2024-01-12 10:16:08 (Bieżący czas systemowy)
Status weryfikacji	Pozytywny
	Podpis został poprawnie zweryfikowany certyfikatem kwalifikowanym
Uwagi	Weryfikowany podpis został uznany za kwalifikowany. Zgodnie z Art. 25. Punkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z 23 lipca 2014 r. kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu.